

Looseová – Piekertová - Dienerová: Grafomotorika pro děti předškolního věku

Ako hlavný cieľ si Looseová – Piekertová - Dienerová (2001) nestanovili rozvinúť novú metódu terapie, ale chceli vytvoriť koncepciu založenú na hre, aby nevyvolávala stres a bola zameraná na prevenciu vzniku porúch zručnosti písania. Tvrdia, že podpora dieťaťa nesmie byť orientovaná na jeho nedostatky, ale mala by sa riadiť schopnosťami, ktoré dieťa má. Ich metóda prináša radosť, zábavu a prežívanie úspechu, čím sa u dieťaťa zvyšuje motivácia. V prvej časti Looseová – Piekertová - Dienerová (2001) vysvetľujú svoju podpornú koncepciu, ktorá oslovuje niekoľko vekových skupín – od detí predškolského veku až po školákov, dokonca aj dospelých. Najdôležitejším kritériom pre zmysluplné použitie všetkých prvkov cvičení by mala byť vždy reakcia dieťaťa. Začínať treba vždy tam, kde sa dieťa vo svojom skutočnom vývoji nachádza. Pokiaľ napr. nevie dobre držať ceruzku, nie sú grafomotorické pracovné listy ešte tým správnym podporným prvkom. Preto najskôr vysvetľujú najdôležitejšie poznatky z vývojevej psychológie. Na s. 29 – 35 sú konkrétne pokyny, sprevádzané fotografiami a obrázkami, ako správne držať písacie náčinie, ako sedieť, aké chyby robia deti pri držaní, na s. 35 – 39 sa venujú lateralite, overovaniu dominantnej ruky, správne metodické postupy u ľavákov. Na s. 43 - 47 sú v tabuľke prehľadne zhrnuté vývoj motoriky ruky, 48 – 51 vizuálne vnímanie, 52 – 53 sluchové vnímanie, s. 53 – expresívna reč, s. 54 – taktilno-kinestetické vnímanie. Konkrétny grafomotorický vývoj je na s. 58 – 64 aj s fotografiami rôznych druhov úchopov ceruzky, na s. 64 – 66 zasa vývoj kreslenia na príkladoch kresby stromu a napokon na s. 70 – 72 nasledujú tabuľky s možnými príčinami porúch vo vývoji písania.

V druhej časti predstavujú 20 príbehov dvoch kamarátov ježka a orla, ktorí sprevádzajú prípravné cvičenia na rozvíjanie fantázie a grafomotorických spôsobilostí v pracovnom zošite, mali by sa prelínať všetkými činnosťami, ktoré sa s deťmi robia, motivovať ich.

V tretej časti predstavujú praktické prvky - prípravné cvičenia, ktoré môžu podporiť rôzne oblasti detského vývoja dôležité pre pozitívny vývoj písania. Dajú sa použiť ako prvý krok ku grafomotorickým pracovným listom. Autorky zdôrazňujú, že stredobodom ich záujmu nie je výsledok, ale cvičenie ako cesta a radosť z hry, čiže aktívna práca dieťaťa. Každé cvičenie by malo prebiehať bez stresu a spájať sa so zábavou, napr. špliechanie s penou na holenie v kúpeľni alebo na podložke.

Navrhujú striedanie rôznych typov písacieho náčinia. Odporúčajú robiť cvičenie nad linkami a medzi linkami veľmi neskoro, čo najneskôr, aj keď už tak dieťa musí písať v škole.

Zaujímavá je ich myšlienka, že dieťa musí najprv v priamom zmysle chápať svoje okolie a uchopiť predmety v ňom rukami, telom, očami a ušami, aby mohlo skúsenosti previesť aj do abstraktných pojmov. Keď napr. nikdy vedome neohmatalo kruh, nevie si kruh predstaviť ani v myšlienkach, ani ho namaľovať. Ako materiál odporúčajú piesok, piliny, hračky na piesok, kuchynské sitko, poháriky, varešku, šišky, listy, hríby, kamene.

Grafomotorické pracovné listy sú v samostatnom pracovnom zošite. Najprv treba dieťaťu prečítať a vysvetliť stručný dvojriadkový návod z pracovného listu (čo ježko a orol zažili, čo idú robiť). Dieťa popíše obrázok a popremýšľa, čo robia jednotlivé postavy. Cvičenie dieťa robí samo. Môže pokyny realizovať niekoľkokrát s ceruzkami rôznych farieb podľa fantázie. Až potom dieťa vytvára svoju variantu, môže dokresliť, čo uzná za vhodné (slnko, oblak, trávu).

Záverom možno skonštatovať, že tieto dlhodobé stimulačné programy sa dajú využívať najmä u detí s odkladom školskej dochádzky, lebo – ako hovorí Svobodová (2001)- rok školského odkladu je veľkým časovým darom – a nebolo by dobré ho zbytočne premrhať. Myslíme si, že je v silách špeciálnych pedagógov centier, aby sa venovali dlhobojšie deťom s grafomotorickými ťažkosťami a motivovali ich k radosť z vlastnej kresby a neskôr aj písma.